

รู้ทัน ป้องกัน ASF

ผศ.น.สพ.ดร.ปวีรพรต พูลเพิ่ม

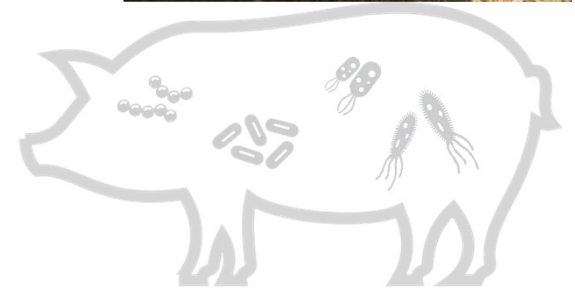
ทีมวิชาการ “หมอหมู” เกษตรศาสตร์

“Mission impossible”
It must be the “pork
favourite country”.

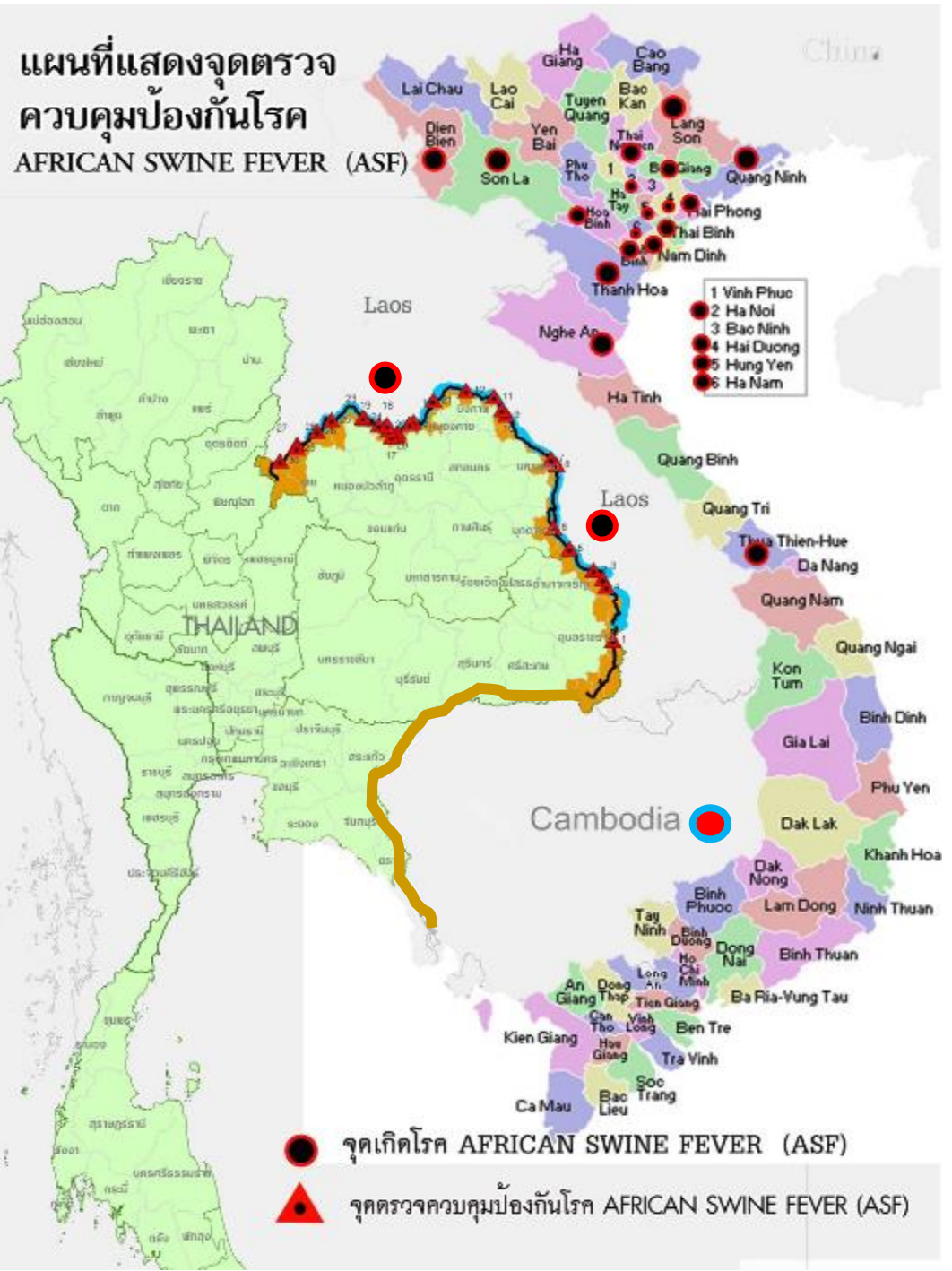

เคอัสนิสิต

ภาพจากผศ.น.สพ.คัมภีร์ กอธีระกุล

กรณีพบสุกรป่วย-ตายตามนियามการเฝ้าระวังทางอาการ
และอยู่ระหว่างการยืนยันทางห้องปฏิบัติการ

เกษตรกรต้อง

- ✓ แจ้ง จนท.
- ✓ ไม่ชำแหละซากและฝังตามคำแนะนำ
- ✓ ป้องกันโรคไม่ให้แพร่กระจาย

การดำเนินงานภายในฟาร์ม

กรณีพบสุกรสงสัยเป็นโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรที่โรงฆ่า

ฟาร์มในตำบลที่อยู่ในรัศมี 5 กิโลเมตร
และมีความเชื่อมโยง

ตรวจสอบ
ย้อนกลับ
แหล่งที่มา

เก็บตัวอย่าง
เลือดหรืออวัยวะ
ใส่ถุงพลาสติก 3
ชั้น

งดเคลื่อนย้ายซาก
และหยุดฆ่าแหล่ง
ระหว่างรอผล

เข้มงวดการทำลายเชื้อโรค
ที่โรงฆ่าในพื้นที่

พนักงานตรวจโรค
✓ แจ้ง จนท.

กรณีพบสุกรยืนย่นเป็นโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรที่โรงฆ่า

ฟาร์มในตำบลที่อยู่ในรัศมี 5 กิโลเมตร
และมีความเชื่อมโยง

พนักงานตรวจโรค

✓ แจ้ง จนท.

ควบคุมโรคใน
ฟาร์มตาม
มาตรการ

ควบคุมให้ทำ
ความสะอาด และ
ทำลายเชื้อโรค

เก็บ Swab หากการ
ปนเปื้อนเชื้อที่โรงฆ่า
จำนวน 2 ตัวอย่าง โดย
ที่คอกพัก 5 จุด และ
พื้นที่การผลิต 5 จุด ทุก
สัปดาห์

พักการฆ่า หากไม่พบมีการ
ปนเปื้อนเชื้อไวรัส ติดต่อกัน
2 ครั้ง จึงสามารถ
ดำเนินการกิจการได้ตามปกติ

ระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ

BIOSECURITY

มีรั้ว

กักสุกร

มีสถานที่กักสุกรก่อนนำสุกรเข้า

จำหน่ายสุกรภายนอก
มีพื้นที่สำหรับจำหน่ายสุกร
ภายนอกสถานที่เลี้ยงสุกรหรือฟาร์ม

เก็บและกำจัดซากสุกร
มีสถานที่สำหรับเก็บและกำจัด
ซากสุกร

เปลี่ยนรองเท้า
รองเท้าสำหรับเปลี่ยน
ที่ทางเข้าคอกหรือโรงเรือน

ห้ามยานพาหนะ
ห้ามยานพาหนะรับซื้อสุกรเข้ามา
ในฟาร์มโดยเด็ดขาด

ไม่นำอาหาร
ที่มีเนื้อหรือผลิตภัณฑ์สุกรเข้ามาใน
สถานที่เลี้ยงสุกรหรือฟาร์ม

ห้ามบุคคล

ที่เกี่ยวข้องกับการรับซื้อสุกร โรงฆ่าเข้า
สถานที่เลี้ยงสุกรหรือฟาร์มอื่น

ห้ามคนเลี้ยง

เข้าสถานที่เลี้ยงสุกร หรือโรงฆ่าสุกรก่อนเข้าฟาร์ม
เป็นเวลาอย่างน้อย 5 วัน

ASF

ระวังโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร

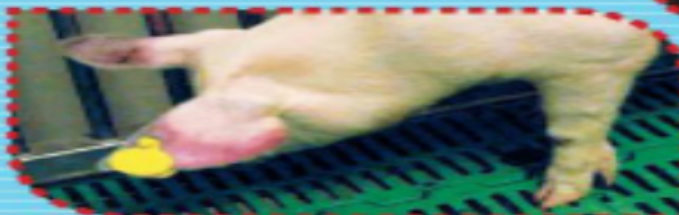
หากพบสุกรตายแบบเฉียบพลัน ในฟาร์ม มากกว่า 5% ภายใน 2 วัน
รายย่อย (น้อยกว่า 50 ตัว) ตาย 2 ตัวขึ้นไป ภายใน 1 วัน

หรือมีอาการ

ไส้สูง

นอนสุมกัน
ขาหลังไม่มีแรง

ผิวหนังแดง

จุดเลือดออก
รอยช้ำที่ผิวหนัง
บริเวณใบหู ท้อง

ไอ แท้ง

ท้องเสียเป็นเลือด

หากพบอาการ
ดังกล่าวต้องทำอะไร

แจ้งเจ้าหน้าที่ในพื้นที่
โทร.....

สายด่วนแจ้งโรค
06-3225-6888

แอปพลิเคชัน DLD 4.0

กรมปศุสัตว์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

Disinfection @ border

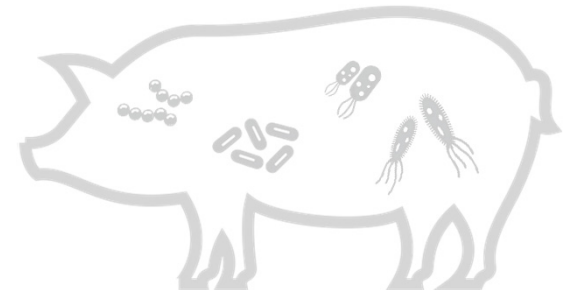

ความจริงที่จริง

- หมูติดโรคนี้โดยการ “กิน” เชื้อเข้าไปเท่านั้น
  - ย้ำว่า “กิน” เชื้อเข้าไปเท่านั้น

- .
- .
- .

กลยุทธ์ที่สำคัญ

- เจอเร็ว จบเร็ว “ปิดเคส” เร็ว
  - แจ้งจนท.เพื่อชันสูตรหมูตายเฉียบพลัน
  - วันนี้อายุ 1 ตัว พรุ่งนี้อาจตาย 100 ตัว
- Biosecurity สำคัญที่สุด
  - รถจับหมู รถนอกฟาร์ม รถเจ้าของฟาร์ม
- “ห้าม” เอาอาหารคนที่เหลือให้สุกรเด็ดขาด

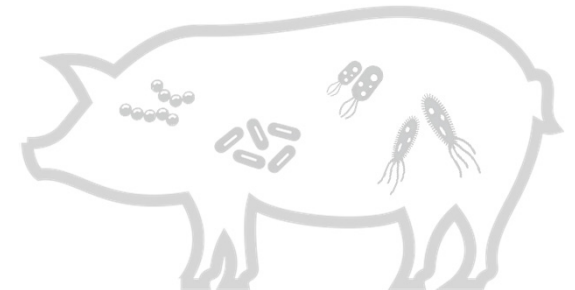
ความปลอดภัยทางชีวภาพ

- ห้าม.....

- ห้ามรถภายนอกเข้าฟาร์ม
- ห้ามนำเนื้อสุกร/ผลิตภัณฑ์จากสุกรเข้ากินในฟาร์ม
- ห้ามสุกรกินอาหารเหลือจากคน

- ต้อง....

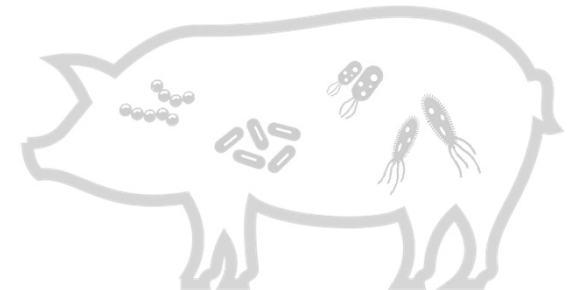
- พนักงานเข้ารถทุกคันที่เข้าฟาร์ม
- รถจับหมูควรอยู่นอกฟาร์ม

น้ำยาฆ่าเชื้อที่ควรใช้

- Sodium chloride Potassium peroxymonosulfate: 1:100 (30 min)
- Sodium dichloro–striazinetrione
- Sodium hypochlorite (chlorine): 1–2% (30 min) [10,000 ppm]
- Phenol: 3% (30 min)
- 2% Sodium hydroxide
- Quaternary ammonium compound: 1:200
- 2% Citric acid

Disinfectant group	Final dilution	Contact time
Sodium hypochlorite NaOCl	2-3% available chlorine (20000-30000 ppm)	10-30 min
Calcium hypochlorite Ca(OCl) ₂	30 g/litre	10-30 min
Sodium chloride Potassium peroxymonosulfate	2-3% available chlorine (20000-30000 ppm)	10 min
Sodium hydroxide	2% (w/v)	10 min
Iodine compound	1:200	30 min
Sodium carbonate (Na ₂ CO ₃)	4% (w/v)	10 min
washing soda (Na ₂ CO ₃ .10H ₂ O)	10% (w/v)	30 min
Hydrochloric acid	2% (w/v)	10 min
Citric acid	0.2% (w/v)	30 min
Glutaraldehyde	2% (w/v)	10-30 min
Formalin	8%(w/v)	10-30 min
Formaldehyde gas		15-24 hr

10 ข้อห้าม

ป้องกันโรคอหิวาต์สุกรแอฟริกัน

African Swine Fever

ASF

นายสัตวแพทย์อดิศักดิ์ สมอ่อน

CPF : Swine Veterinary Service

20 Mar 2019

1

ห้าม

นำเศษอาหารจากครัวเรือนใช้เลี้ยงหมู

ฟาร์มที่นำเศษอาหารจากครัวเรือนเข้าไปใช้เป็นอาหารเลี้ยงหมูในฟาร์ม โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่เป็นเนื้อสัตว์ เช่น เนื้อหมู ถือเป็นช่องทางการติดโรคเข้าสู่ฟาร์มได้ โดยเฉพาะโรคที่มีช่องทางการติดเชื้อมากที่สุดที่มีการรายงานคือ **โรคอหิวาต์สุกรแอฟริกัน (ASF)** ที่มักพบการระบาดในฟาร์มขนาดเล็กหรือที่มีการเลี้ยงแบบหลังบ้าน และมีการนำเศษอาหารมาใช้เลี้ยงหมู

2

ห้าม

นำเนื้อหมูจากแหล่งอื่นเข้าไปกินในฟาร์ม

ห้ามนำอาหารทุกชนิดเข้าไปกินใน
เขตเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะเนื้อหมูและ
ผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากเนื้อหมู ฟาร์ม
ควรจัดให้มีโรงอาหารที่แยกออกจาก
เล้าหมู และมีแม่ครัวทำอาหารให้
พนักงานเพื่อการป้องกันแหล่งที่มา
ของอาหารจากภายนอกที่เสี่ยงต่อ
การปนเปื้อนเชื้อโรค

3

ห้าม

ให้สัตว์พาหะเข้าไปในเขตฟาร์มหมู

สัตว์พาหะสามารถนำโรคจากการปนเปื้อนเชื้อจากฟาร์มหนึ่งไปยังอีกฟาร์มหนึ่ง เช่น โค กระบือ สุนัข แมว และโดยเฉพาะ **หมูป่า หมูพื้นเมือง** ที่เป็นพาหะที่สำคัญของโรค อหิวาต์สุกรแอฟริกัน การป้องกันสัตว์พาหะสามารถทำได้โดย การจัดทำรั้วรอบฟาร์มให้มิดชิด รวมถึงโปรแกรมจัดการภายในฟาร์ม เช่น ยาเบื่อหนู เป็นต้น

4 ห้าม

ให้บุคคลภายนอกเข้าเยี่ยมฟาร์ม

ฟาร์มควรให้อนุญาตเฉพาะคนที่สามารถ
ตรวจสอบได้ว่า **ไม่ได้มาจากพื้นที่เสี่ยงและ**
มีการพักโรคตามระยะเวลาที่กำหนดแล้ว
เท่านั้นถึงจะอนุญาตให้เข้าเยี่ยมฟาร์มได้

ทุกคนที่เข้าไปในเขตฟาร์ม จะต้องอาบน้ำ
เปลี่ยนชุดฟาร์ม อุปกรณ์ที่จำเป็นจะนำเข้า
ฟาร์มต้องฆ่าเชื้อด้วยรังสี UV 5 นาที และ ให้
เปลี่ยนรองเท้าบูทที่หน้าเล้าก่อนเข้าเล้าทุกครั้ง

5 ห้าม

นำอุปกรณ์หรือของใช้ส่วนตัวเข้าฟาร์ม

ควรนำสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวเข้าไปในเขตฟาร์ม ยกเว้นอุปกรณ์ที่จำเป็นเท่านั้น และก่อนนำเข้าฟาร์มจะต้อง **ฆ่าเชื้อด้วยรังสี UV อย่างน้อย 5 นาที** และควรนำสิ่งของออกจากกระเป๋า หรือย่ำมเพื่อให้ฆ่าเชื้อได้ทั่วพื้นผิวของวัตถุ

6 ห้าม

ให้รถขนส่งจากภายนอกฟาร์มเข้าเขตฟาร์ม

ฟาร์มควร แยกรถขนส่งที่ใช้งานระหว่างภายใน และภายนอกเขตเลี้ยงสัตว์ โดยฟาร์มจะต้องมีจุดขายหรือจุดรับ-ส่งสุกรที่อยู่ริมรั้วฟาร์ม และมีระบบล้างพ่นยาฆ่าเชื้อรถและจุดขายให้สะอาดก่อนและหลังใช้งาน และไม่ควรอนุญาตให้รถขนส่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงสุกรเข้าฟาร์มโดยเด็ดขาด เช่น รถซื้อถูงอาหาร รถซื้อมูลสุกร รถฝ่ายขายยาสัตว์ รถพนักงานฟาร์ม เป็นต้น ส่วนรถที่จำเป็นต้องเข้าฟาร์ม เช่น รถขนส่งอาหารสัตว์ ต้องผ่านการพ่นยาฆ่าเชื้อ หรือโรงสเปรย์ก่อนเข้าฟาร์ม

ห้าม

รถลูกค้าเข้ามาซื้อหมูที่ฟาร์ม

เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการติดเชื้อโรคที่มากับรถลูกค้า เนื่องจากเป็นจุดที่มีการเชื่อมโยงจากจุดขายเนื้อสุกร โรงฆ่าแหละ และฟาร์มรายอื่น ไปถึงฟาร์มต้นทางได้ การป้องกันโรคทางการขายสามารถทำได้โดยการ ห้ามรถลูกค้ามารับหมูที่ฟาร์มโดยตรง โดยจะต้องมี **เล้าขายกลางที่อยู่นอกฟาร์ม ห่างจากฟาร์มอย่างน้อย 3 กิโลเมตร** หรือรถขนส่งที่ควบคุมได้ส่งหมูไปให้ลูกค้า เพื่อจะได้ควบคุมทำความสะอาดได้ตามมาตรฐาน

8

ห้าม

รับหมูทดแทนจากพื้นที่เสี่ยงเข้าฟาร์ม

การซื้อหมูทดแทนเข้ามาในฝูงอย่างต่อเนื่อง ทำให้โอกาสที่เชื้อโรคจะปนเปื้อนจากฟาร์มต้นทางที่ผลิตหมูพันธุ์และระหว่างขนส่ง แล้วแพร่เข้าสู่ฟาร์มปลายทางได้ การป้องกันโรคสามารถทำได้โดย **การผลิตหมูทดแทนใช้เองในฟาร์มหรือการปิดฝูง (Herd Closure) หรือ การกักโรคหมูทดแทนที่รับเข้าใหม่ไว้นอกฟาร์ม** เพื่อทำการตรวจวินิจฉัยโรคที่สำคัญก่อนนำเข้าฟาร์มและก่อนใช้งาน

9

ห้าม

นำน้ำจากภายนอกเข้าไปใช้ในฟาร์ม

ถ้าเป็นน้ำที่นำมาจากแหล่งน้ำที่ไม่สะอาด
ก็มีโอกาสนำโรคเข้าสู่ฟาร์มได้ แนวทาง
ป้องกันทำได้โดย **การใช้น้ำบาดาล หรือ**
น้ำที่มีระบบบำบัดน้ำ เช่นระบบประปา
หรือวิธีการบำบัดด้วยสารละลายคลอรีน
และตรวจคุณภาพน้ำก่อนนำไปใช้ในฟาร์ม

10

ห้าม

ขายหรือนำหมูป่วย/ตาย ออกนอกฟาร์ม

งดขายหมูป่วยหรือหมูตายออกนอกฟาร์ม โดยเด็ดขาด ต้องทำลายในเขตฟาร์ม เท่านั้น เพราะจะทำให้มีความเสี่ยงที่จะติดเชื้อโรคจากรถลูกค้ำที่มารับ(มาจากฟาร์มอื่นหรือพื้นที่เสี่ยง) และมีความเสี่ยงจากการนำโรคไปแพร่ให้ฟาร์มอื่น และที่สำคัญ **ผิดกฎหมาย!**

มาตรการ “5 ไม่”

ทุกคนช่วยกัน ป้องกัน **ASF**

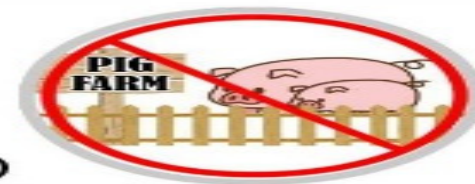
ไม่..ติดคน
สามารถกินเนื้อหมูได้ตามปกติ

ไม่..นำเนื้อหมูหรือผลิตภัณฑ์
จากหมู จากต่างประเทศ
เข้ามาในประเทศไทย

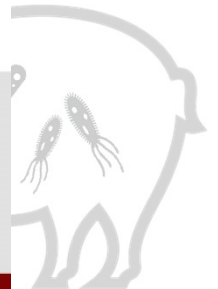
ไม่..นำเศษอาหารไปเลี้ยงหมู
หรือนำเข้าพื้นที่เลี้ยงหมู

ไม่..เข้าฟาร์มหมู
ถ้าท่านกลับมาจากประเทศที่
มีการระบาด อย่างน้อย 5 วัน
(รัสเซีย จีน เวียดนาม กัมพูชา ลาว)

ไม่..ขายหรือชำแหละซากหมูป่วย
ถ้าพบการป่วยผิดปกติ
ให้รีบแจ้งสัตวแพทย์ทันที

โดย..คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Let's keep ASF out....

